

RAZEM DLA REGIONU

GRUDZIĄDZ

WYKORZYSTUJE POTENCJAŁ I MARSZAŁKOWSKIE WSPARCIE

Ludzie: Sport, Dziedzictwo, Zaangażowanie

Sport, dziedzictwo, zaangażowanie

Miasto to przede wszystkim ludzie, którzy stanowią jego tkankę społeczną. To oni decydują o jego obliczu, o tym, czy jest dobrym miejscem do życia i do pracy, i o tym, jak zapamiętują je przyjezdni. Robert Malinowski, Marta Wieliczko i Piotr Łukiewski to postaci dobrze w Grudziądzu znane, pozytywnie kojarzone, szanowane.

Robert Malinowski (na zdjęciu) – sportowiec, pięciokrotny reprezentant Polski juniorów w lekkiej atletyce, trener, wychowawca młodzieży, nauczyciel i dyrektor szkoły, działacz społeczny, prezydent Grudziądza w latach 2006-2018. To między innymi jego zasługą, że w mieście jest wciąż żywa pamięć o Bronisławie Malinowskim, związanym z naszym regionem wybitnym polskim długodystansowcem, złotym i srebrnym medalistą olimpijskim, wicemistrzem świata i wielokrotnym mistrzem Polski, do dziś niepokonanym rekordzistą kraju w biegach długich. Rok 2021 był w naszym regionie Rokiem Bronisława Malinowskiego.

Piotr Łukiewski jest licencjonowanym przewodnikiem turystycznym z wieloletnim stażem i pilotem wycieczek, znakomicie zorientowanym w historii i teraźniejszości miasta oraz tajnikach swojego fachu. Jego pasją są m.in. grudziądzkie fortyfikacje - od średniowiecznych po umocnienia czasu drugiej wojny światowej. Opowiada o nich w mistrzowski sposób. Aktywnie działa w Kole Przewodników i Pilotów przy Grudziądzkim Oddziale PTTK.

Martę Wieliczko (na zdjęciu druga z prawej) zna każdy fan wioślarstwa – ta zawodniczka grudziądzkiego Klubu Wioślarskiego Wiśła, wielokrotna stypendystka sportowa marszałka województwa, niekwestionowana gwiazda polskiego wioślarstwa, zdobyła wspólnie z koleżankami (czwórka podwójna) srebrny medal dla Polski na olimpiadzie w Tokio w 2021 roku. Na podium Mistrzostw Świata i Mistrzostw Europy stawała wielokrotnie – jest m.in. mistrzynią świata z 2018 roku w Płowdiw i brązową medalistką Mistrzostw Europy z 2020 roku w Poznaniu.

Razem dla Kujaw i Pomorza

Za nami kolejna unijna siedmioletka, czas intensywnego inwestowania środków pomocowych Unii Europejskiej i związanego z tym dynamicznego rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego. Prezentujemy podsumowanie naszego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020 pozwalające ocenić skalę i zakres zarówno przedsięwzięć inwestycyjnych, jak i tych tak zwanych miękkich, będących inwestycją w rozwój społeczny.

Ze sposobu i stylu, w jakim wdrażaliśmy nasz kolejny program regionalny, możemy być dumni. Teraz jest czas podsumowań. Warto je robić, by wiedzieć, czego już wspólnie dokonaliśmy, co jest naszym wspólnym dorobkiem. I by mieć świadomość wyzwań, które jeszcze przed nami.

To podsumowanie – kolejne, którego w tego rodzaju okolicznościach dokonujemy - upewnia mnie jeszcze w tym, co już od dawna i tak wiem: że największym kapitałem Kujaw i Pomorza są ludzie – solidni, pracowici, dobrze wykształceni, przyjaźni, otwarci. To Państwo są kreatorami rozwoju i wzrostu. I – to także jest pewne – jego beneficjentami.

Raport o inwestowaniu środków naszego RPO 2014-2023 – uzupełniony o informacje na temat przedsięwzięć sfinansowanych w ramach krajowych programów operacyjnych – przygotowaliśmy z perspektywy społeczności powiatów i miast na prawach powiatów, która najlepiej oddaje realizowaną przez marszałkowską administrację regionu zasadę zrównoważonego rozwoju. Zrównoważonego, czyli takiego, który pozwala rozkwitnąć i w pełni wykorzystać potencjał także mniejszym miejscowościom. To zasada, w której słuszność głęboko wierzę i przy której będę zawsze trwał. Bo celem są przecież jakość i poziom życia mieszkańców Kujaw i Pomorza – niezależnie od tego, czy mieszkają w jednej ze stolic regionu, czy w niewielkiej wsi.

Zapraszam do lektury.

Piotr Całbecki
Marszałek Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Nasz wspólny sukces

- PKB: wzrost z 75,4 mld zł do **133,9 mld zł***
- PKB per capita: wzrost z 36,1 tys. zł do **66,5 tys. zł***
- produkcja sprzedana przemysłu i budownictwa: wzrost z 47,9 mld zł do **96,2 mld zł***
- bezrobocie rejestrowane: spadek z 15,5 proc. do **7,1 proc.****
- dzieci w wieku 3-5 lat objęte wychowaniem przedszkolnym: wzrost z 72,4 proc. do **86 proc.**

(*2014-2022 **2014-2023)

RADNI I ZARZĄD WOJEWÓDZTWA KADENCJI 2018-2023

Radni Województwa

Adam Banaszak
Ryszard Bober (do 2019 r.)
Piotr Całbecki
Jacek Chmarzyński
Michał Czepek
Konstanty Dombrowicz
Marek Domżała (od 2019 r.)
Jacek Gajewski
Jerzy Gawęda
Marek Hildebrandt
Wojciech Jaranowski
Roman Jasiakiewicz
Aneta Jędrzejewska
Jarosław Katulski
Agnieszka Kłopotek (do 2023 r.)
Sławomir Kopyść
Łukasz Krupa (do 2024 r.)
Michał Krzemkowski
Katarzyna Lubańska
Robert Malinowski
Ewa Mes (od 2023 r.)
Zbigniew Ostrowski
Stanisław Pawlak
Elżbieta Piniewska
Leszek Pluciński
Tadeusz Pogoda
Przemysław Przybylski
Rafał Sobolewski
Wojciech Szczęsny
Małgorzata Taranowicz
Marek Witkowski
Paweł Zgórzyński

Przewodnicząca Sejmiku Województwa

Elżbieta Piniewska

Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa

Wojciech Jaranowski
Agnieszka Kłopotek (do 2023 r.)
Łukasz Krupa (do 2024 r.)
Katarzyna Lubańska (od 2024 r.)
Paweł Zgórzyński (od 2023 r.)

Zarząd Województwa

Marszałek Województwa, przewodniczący Zarządu Województwa

Piotr Całbecki

Wicemarszałkowie Województwa

Dariusz Kurzawa (do 2019 r. i od 2023 r.)
Zbigniew Ostrowski
Zbigniew Sosnowski (2019-2023)

Członkowie Zarządu Województwa

Aneta Jędrzejewska
Sławomir Kopyść

RADNI I ZARZĄD WOJEWÓDZTWA KADENCJI 2018-2023

REGION: REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY 2014-2023

Blisko 9 miliardów złotych – tyle mieliśmy do zainwestowania. To, wbrew pozorom, wcale nie jest takie proste. Przede wszystkim dlatego, że – niezależnie od tego, czy służą budowie dróg, czy organizacji zajęć wyrównawczych w szkołach – są to pieniądze na inwestycje. Trzeba je obrócić w zysk rozwojowy, wykorzystać na przedsięwzięcia służące jak największej liczbie mieszkańek i mieszkańców regionu, teraz i na przyszłość. My podporządkowaliśmy to jeszcze możliwie szerokiej partycypacji społecznej na etapie podziału środków, stąd rozbudowany segment polityki terytorialnej i potężna pula środków zarządzana przez lokalne partnerstwa.

Nasza strategia, by realizować program we własnym tempie, zgodnie z przyjętym harmonogramem, rozkładając interwencję na kolejne lata, zdała egzamin. Pozwoliło nam to elastycznie reagować na sytuacje kryzysowe (pandemia Covid-19 i obecny kryzys humanitarny związany z wojną na Ukrainie), a dodatkowo uniknęliśmy luki inwestycyjnej wynikającej z wyczerpania unijnych środków kończącej się perspektywy zanim pojawiła się dedykowana pula w ramach perspektywy nowej.

RPO 2014-2023 w liczbach

- 112,2 kilometra zbudowanych/przebudowanych dróg
- 307 kilometrów zbudowanych/przebudowanych dróg dla rowerów
- inwestycje w 58 placówkach służby zdrowia
- 245 mln zł na zakup aparatury medycznej
- 3,9 tys. nowych instalacji do wytwarzania zielonej energii elektrycznej
- 114,3 tys. ton równoważnika CO₂ – na tyle szacowany jest spadek rocznej emisji gazów cieplarnianych w związku z inwestycjami proekologicznymi
- 15 tys. ton – na tyle szacowany jest spadek rocznej emisji gazów cieplarnianych w związku z modernizacją systemów publicznego transportu pasażerskiego
- 158,2 mln zł to nakłady na nową aparaturę naukowo-badawczą dla laboratoriów wdrożeniowych
- 4080 utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
- połowa mieszkańców mieszka na obszarach objętych programami rewitalizacyjnymi
- 876 mln zł – taki był budżet marszałkowskiego pakietu antykryzysowego, czyli samorządowego wojewódzkiego programu przeciwdziałania epidemii Covid-19 oraz łagodzenia jej skutków w sferze społecznej i w gospodarce

REGION: REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY 2014-2023

RPO WKP w perspektywie 2014-2023 do 31.12.2023 r.

4 080
nowych miejsc opieki
żłobkowej

6 982 wsparte
dotacjami
przedsiębiorstwa
(MŚP)

73
wsparte laboratoria
badawcze

1 763 wsparte
przedsiębiorstwa
(COVID-19)

7,3 tys. uczniów,
którzy otrzymali
stypendia

42 wsparte
Punkty
Selektywnego
Zbierania Odpadów
Komunalnych

2 419 sztuk
zakupionej aparatury
medycznej

651 obiektów
zabytkowych
objętych wsparciem

983 podmioty
ekonomii społecznej
objęte wsparciem

45 jednostek taboru
pasażerskiego
zakupionych
w publicznym
transporcie
komunikacji miejskiej

37,4 tys.
wspartych
osób bezrobotnych

307 km
wybudowanych lub
przebudowanych
dróg dla rowerów

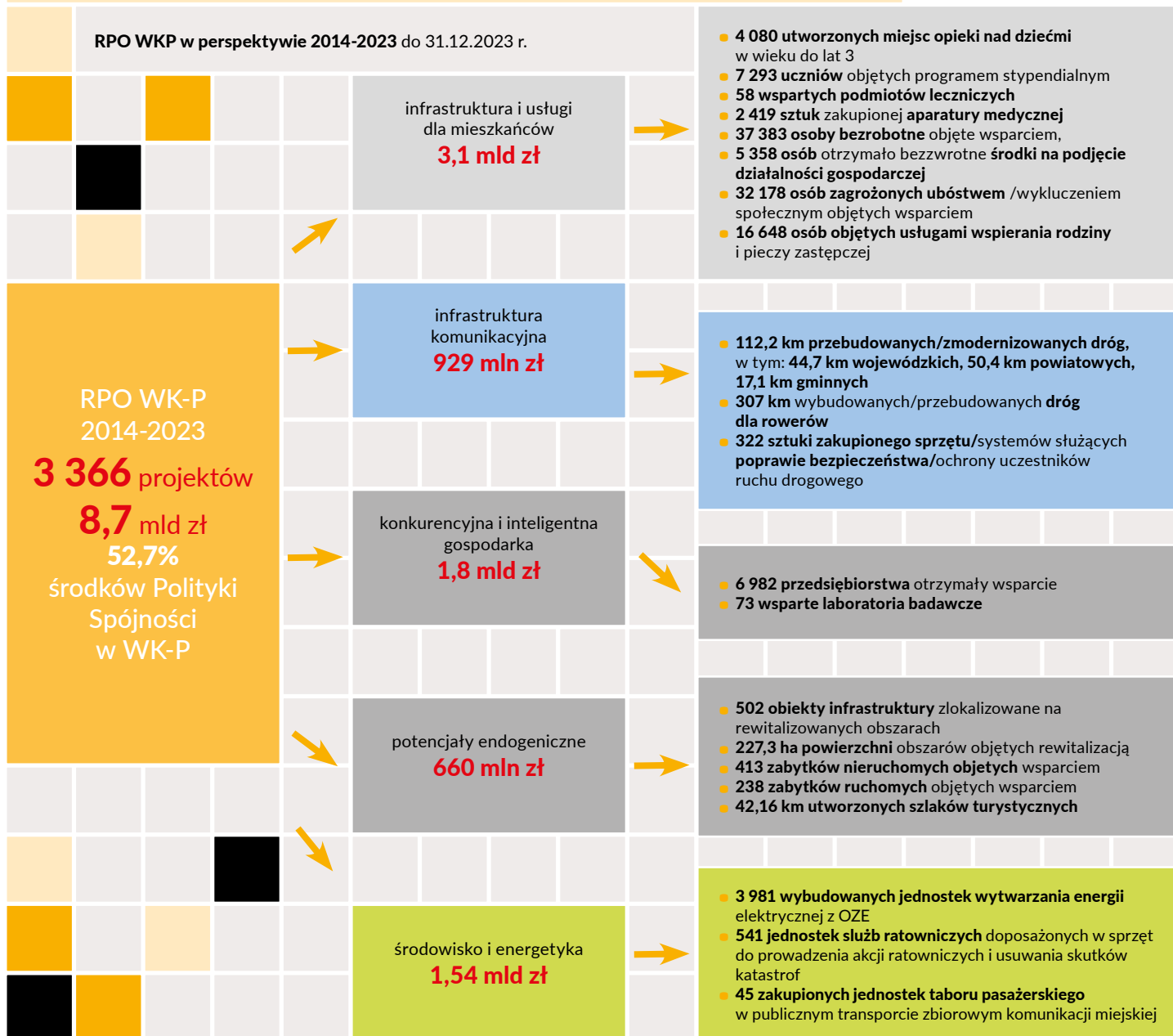
277 stanowisk
postojowych
w wybudowanych
objektach Bike & Ride

112,2 km
wybudowanych lub
przebudowanych dróg
(156 km docelowo)

Ponad
1,9 mld EUR
funduszy unijnych
do zainwestowania
w Kujawsko-Pomorskiem
2014-2023

REGION: REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY 2014-2023

REGION: UNIJNE WSPARCIE 2014-2023

Środki z krajowych programów operacyjnych dla Kujaw i Pomorza

- 8 mld zł
- 4 tys. zł per capita
- 1 403 zrealizowane projekty

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

- 5 mld zł
- 2,5 tys. zł per capita
- 159 zrealizowanych projektów

Najważniejsze projekty

- budowa drogi ekspresowej S5
- budowa obwodnic Inowrocławia i Brodnicy
- Bydgoszcz: infrastruktura tramwajowa i zakup taboru
- Bydgoszcz: rozbudowa i modernizacja kanalizacji deszczowej
- Bydgoszcz: remediacja terenów w rejonie dawnego Zachemu
- Toruń: modernizacja systemu komunikacji miejskiej

Program Operacyjny Innowacyjny Rozwój

- 2 mld zł
- 1 tys. zł per capita
- 860 zrealizowanych wszystkich projektów

Firmy/institucje z największym wsparciem na projekty B+R

- Pesa Bydgoszcz
- Tele-Fonika Kable (Bydgoszcz)
- Narodowe Laboratorium Fotoniki i Technologii Kwantowych (Toruń)
- Polmlek Grudziądz
- Inventionbio (Bydgoszcz)
- Inventionmed (Bydgoszcz)
- Onlybio.life (Bydgoszcz)
- SBN Runowo (pow. sępoleński)
- Wojskowe Zakłady Lotnicze (Bydgoszcz)
- firma Agrolok (pow. brodnicki)
- firma KMW Engineering (pow. brodnicki)
- Boryszew Commodities (Toruń)
- Platinum Alfa (Toruń)
- Wutkowski (pow. tucholski)
- Eskulap Bis (pow. bydgoski)
- Dekorglass Działdowo (pow. nakielski)
- Filar Fijałkowski (pow. włocławski)

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

- 700 mln zł
- 350 zł per capita
- 346 zrealizowanych projektów

Najważniejsze projekty

- aktywizacja młodych bez pracy
- wsparcie instytucji pomocy społecznej podczas pandemii
- innowacyjne narzędzia w kształceniu pielęgniarek

Program Operacyjny Polska Cyfrowa

- 305 mln zł
- 152 zł per capita
- 38 zrealizowanych projektów

Najważniejsze projekty

- szerokopasmowy internet wysokich przepustowości w powiatach
- światłowodowa sieć szerokopasmowa z węzłami dostępowymi w powiatach

GRUDZIĄDZ: UNIJNE WSPARCIE 2014-2023

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY

- 131 podpisanych umów
- 384 mln zł wsparcia
- 4308 zł per capita

KRAJOWE PROGRAMY OPERACYJNE

- Infrastruktura i Środowisko 57 mln zł
- Innowacyjny Rozwój 81,3 mln zł
- Wiedza Edukacja Rozwój 22,4 mln zł
- Polska Cyfrowa 7,3 mln zł

ORAZ PROJEKTY WOJEWÓDZKIE REALIZOWANE NA TERENIE MIASTA

Wsparcie dla biznesu

- pożyczki, poręczenia, dotacje, granty, łącznie 82,3 mln zł
- przedsiębiorczość: 40,2 mln zł
- innowacje i transfer wiedzy do gospodarki: 5,6 mln zł

Wsparcie dla organizacji pozarządowych

- łącznie 820 tys. zł

Dotacje dla Lokalnych Grup Działania

- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Grudziądzki Spichlerz” 6,3 mln zł

Polityka społeczna

- bony żłobkowe, dofinansowanie zatrudnienia niani, wsparcie adresowane do seniorów, „bransoletki życia”, łącznie 2 mln zł
- integracja społeczna 18,2 mln zł wsparcia unijnego (dienne domy pobytu, centra usług środowiskowych, centra integracji społecznej, kluby seniora, placówki opiekuńczo-wychowawcze, itp.)

Edukacja

- stypendia dla dzieci i młodzieży
- stypendia doktoranckie
- łącznie 600 tys. zł

Ochrona zabytków

- nakłady ponad 1,8 mln zł
- 25 zrealizowanych projektów

Projekty informatyczne

- Infostrada Kujaw i Pomorza 2.0
- Kultura w zasięgu
- e-zdrowie
- łącznie 7,4 mln zł

Rynek pracy

- wsparcie na założenie firmy
- wsparcie adresowane do poszukujących pracy
- szkolenia językowe i komputerowe
- łącznie 80 mln zł

Sport

- stypendia sportowe
- dotacje dla klubów
- sport powszechny 2 tys. uczestników

Dofinansowanie imprez

- Grudziądzka Wiosna Teatralna
- Ogólnopolski Przegląd Twórczości Artystycznej Niepełnosprawnych OPTAN 2022
- Festiwal Muzyki Dawnej im. Piotra z Grudziądza
- Festiwal Fado
- Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej w Grudziądzu
- Mistrzostwa Balonowe Juniorów
- II międzynarodowa konferencja z cyklu „Wojsko w przestrzeni miast w XIX i XX wieku”

Modernizacja miejskiego systemu publicznego transportu zbiorowego, rozbudowa oddziału intensywnej terapii i budowa centralnej sterylizatorni w Regionalnym Szpitalu Specjalistycznym oraz inwestycja w kapitał społeczny to najważniejsze przedsięwzięcia sfinansowane z unijnych środków w ramach naszego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2023. Łączna wartość wsparcia RPO na realizowane w mieście projekty inwestycyjne i „miękkie”, lokalne i horizontalne to **350 milionów złotych**.

Infrastruktura

Połączona z zakupami taboru modernizacja sieci tramwajowej, zakupy nowoczesnych ekologicznych autobusów, budowa ścieżek rowerowych – tych inwestycji trudno w mieście nie zauważyć. Tego typu przedsięwzięcia są zawsze traktowane priorytetowo – z jednej strony poprawiają standard miejskiej komunikacji, z drugiej stan środowiska, przede wszystkim powietrza, zarówno w krótkiej, jak i w dłuższej perspektywie. Wartość wsparcia to **125 milionów złotych**.

Ważną inwestycją komunikacyjną dla grudziądzan była też rewitalizacja linii kolejowej **Toruń-Malbork**.

Rewitalizacja trasy Toruń-Grudziądz

- linia 207 Toruń – Malbork przez Grudziądz (II etap) jest jedną z kluczowych dla kolejowego ruchu lokalnego w Kujawsko-Pomorskiem
- modernizacja kosztowała **190 mln zł**
- pozwala rozwijać prędkość do **120 km/godz.**

Samorząd województwa konsekwentnie wspiera modernizację grudziądzkiej infrastruktury drogowej. Podobnie jak Bydgoszcz, Toruń, Włocławek i Inowrocław, miasto wymieniło lampy uliczne starszego typu na nowoczesne energooszczędne oświetlenie LED-owe. Grudziądzanie z całą pewnością odczują to w swoich kieszeniach! **Prezydent Maciej Glamowski** podpisał umowę z **marszałkiem Piotrem Całbeckim** o finansowanie projektu w lipcu 2023 (zdjęcie), montaż 354 opraw LED-owych zakończył się przed końcem roku.

Modernizacja ulic

Grudziądz jest miastem w modernizacji, co odnosi się również do miejskich ulic. Jednym z najważniejszych tego typu projektów jest gruntowna przebudowa jednej z grudziądzkich osi komunikacyjnych, **ulicy Chełmińskiej** (na zdjęciu), na odcinku od drogi krajowej nr 16 do ul. Wiejskie, połączona z położeniem nowych torów tramwajowych. A w pakiecie z nowymi autobusami o napędzie hybrydowym grudziądzanie otrzymali zmodernizowane ulice Sienkiewicza, Kruszelnickiego i Ikara.

Służba zdrowia

Rozbudowa i modernizacja oddziału intensywnej terapii i budowa centralnej sterylizatorni w grudziądzkim **Regionalnym Szpitalu Specjalistycznym** (na zdjęciu) pochłonęły **25 milionów złotych**. Rozbudowie oddziału (20 dodatkowych stanowisk intensywnej terapii medycznej) towarzyszyły zakupy wyposażenia i aparatury najnowszej generacji. Szpitalna sterylizatornia wyposażona została w linie technologiczną odpowiadającą współczesnym standardom w tym zakresie.

Grudziądzka lecznica, która podczas epidemii Covid-19 pełniła szczególnie ważną rolę jako dedykowany szpital jednoimienny w ramach marszałkowskiego pakietu antykrzysowego otrzymała m.in. dwie w pełni wyposażone karetki transportowe, aparaturę do pozaustrojowego natleniania krwi, monitory i respiratory transportowe, aparat do automatycznej reanimacji, defibrylatory, przenośny aparat do kardiologicznego USG i wideobronchoskop.

Łączne nakłady samorządu województwa na grudziądzką lecznicę w ciągu ostatnich lat zamykają się kwotą **38 milionów złotych**.

Zgodnie z przyjętym założeniem strategicznym Grudziądz powinien pełnić rolę lidera rozwoju dla północnej części województwa. Dlatego samorząd województwa przykłada szczególną wagę do działań, których celem jest zdynamizowanie lokalnej sfery gospodarczej. Marszałkowskie Centrum Obsługi Inwestorów i Eksportu było zaangażowane w sprowadzenie do Grudziądza wartej **65 mln złotych** inwestycji specjalizującej się w produkcji elektroniki norweskiej firmy Kitron, która w swoim grudziądzkim zakładzie produkcyjnym zamierza docelowo zatrudnić 400 osób.

Marszałkowskie wsparcie dla grudziądzkich firm

- pożyczki na start w biznesie: 27 umów na łącznie 1 mln zł
- pożyczki płynnościowe: 16 umów na łącznie 3,5 mln zł
- pożyczki inwestycyjne, obrotowe i na zieloną energetykę: 78 umów na łącznie 19 mln zł
- granty na kapitał obrotowy dla małych firm: 54 umowy na łącznie 1,5 mln zł
- poręczenia kredytowe: 157 umów na łącznie 13 mln zł
- wsparcie dla Grudziądzkich Poręczeń Kredytowych, dzięki czemu udzielono 302 poręczenia na łącznie 42 mln zł

Gospodarka i miejsca pracy

Miasto, które zmagają się z problemami typowymi dla większości średnich miast w naszym kraju, w tym wysokim bezrobociem, otoczone gminami, w których sytuacja na rynku pracy jest jeszcze trudniejsza, przeprowadziło szereg projektów wspierających aktywizację zawodową osób bezrobotnych (w tym pięć wspólnie z grudziądzkim powiatem ziemskim), zainwestowało też środki RPO we wsparcie rozwoju lokalnego biznesu. Łączna dotacja na tylko pięć wspólnych prozatrudnieniowych projektów miasta i powiatu, w które zaangażowany był Powiatowy Urząd Pracy, wyniosła **13 mln zł** (całość dofinansowania w tym segmencie przekracza **22 mln zł**). Interwencja okazała się trafiona – bezrobocie w Grudziądzu spadło w ciągu 12 miesięcy (grudzień 2021 – grudzień 2022) o 1,6 punktu procentowego.

Wspieraniem dla rozwoju lokalnego biznesu będzie z całą pewnością inkubator przedsiębiorczości u zbiegu ulic **Toruńskiej i 23 Stycznia** (na zdjęciu). W nowoczesnym biurowcu znajdą dla siebie miejsce i dedykowane wsparcie małe i średnie firmy.

Dziedzictwo, kultura

Dumą grudziądzan i wizytówką miasta jest zespół spichrzy nad Wisłą. Dzięki środkom RPO (**9 mln złotych**) został odrestaurowany spichrz 33-35, w którym mieści się otwarte niedawno Muzeum Handlu Wiślanego Flis (na zdjęciu). To kontynuacja wcześniejszego marszałkowskiego wsparcia, systematycznie przeznaczanego na rewitalizację tego cennego zabytku.

Restauracja zabytkowych spichrzy i dołączenie do szlaku turystycznego śladami wielkiego astronoma to niejedyne przedsięwzięcia, które zaspokajają ambicje miasta, by być lokalnym ośrodkiem kultury. Od kilku lat lokalna społeczność może się cieszyć gruntownie zmodernizowanym gmachem **Centrum Kultury Teatr** (na zdjęciu). Roboty budowlane i zakupy wyposażenia kosztowały **13 milionów złotych**.

Grudziądz jest jednym z sygnatariuszy podpisanego uroczyście 24 marca 2022 na rynku toruńskiego Starego Miasta listu intencyjnego dotyczącego wytyczenia, oznakowania i promocji historycznego turystycznego Szlaku Kopernikowskiego. W imieniu władz Grudziądza podpis pod dokumentem złożył **Michał Czepek** (na zdjęciu).

W ramach marszałkowskiego programu ratowania zabytków do Grudziądza trafiło w ostatnich latach **1,5 mln złotych**. Ze wsparcia skorzystały m.in. Zgromadzenie Księży Marianów (na prace restauratorskie dotyczące kościoła Niepokalanego Serca NMP) i parafia św. Mikołaja Biskupa (na remont konserwatorski elewacji świątyni).

Młyn Energii

W historycznym budynku Młyna Górnego będzie działać nowa instytucja kulturalno-edukacyjna samorządu województwa.

Dawny młyn zostanie przekształcony w przestrzeń publiczną z myślą o kulturze, edukacji i wydarzeniach artystycznych. Misją powołanego do życia ośrodka będą prezentacja i popularyzacja historii i dorobku kulturalnego miasta i regionu, a także popularyzacja wiedzy.

Prace rewitalizacyjno-adaptacyjne zostaną sfinansowane ze środków naszego nowego programu regionalnego perspektywy 2021-2027. Pierwsze prace budowlano-konserwatorskie jeszcze w tym roku. Wcześniej samorząd województwa wyasygnował środki na zabezpieczenie obiektu, który jest w bardzo złym stanie technicznym.

Wydarzenia

Grudziądz, miasto z tradycją i potencjałem, jest też sceną i widownią dla firmowanych przez samorząd województwa dużych wydarzeń związanych m.in. z dorocznymi obchodami Święta Województwa oraz imprez kultywujących pamięć wybitnego polskiego lekkoatlety Bronisława Malinowskiego, który jest grudziądzką ikoną sportową.

Sport

Jest też miastem, które żyje sportem. Kajakarstwo na olimpijskim poziomie, kolarstwo na poziomie światowym, lekka atletyka, a także sporty walki, ciężary, a nawet szachy – naprawdę jest w czym wybierać.

Sport – wybrane projekty:

- budowa hali sportowej Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1
- budowa boiska Szkoły Podstawowej nr 8
- modernizacja siłowni i obiektów ALKS Stal Grudziądz
- wyposażenie pływalni przy ul. Nauczycielskiej 19
- stypendia sportowe dla 70 kolarzy ALKS Stal Grudziądz
- Program Następcy Bronka Malinowskiego, wspierający zawodników uprawiających dyscypliny olimpijskie

Edukacja

Ważna grupa projektów to przedsięwzięcia dedykowane edukacji: zajęcia uzupełniające w podstawówkach, programy zajęć pozalekcyjnych dla szkół podstawowych i średnich, nowoczesne, realizowane we współpracy z pracodawcami, kształcenie w szkołach zawodowych. Łączne nakłady (**14 mln złotych** na kształcenie zawodowe i **6 mln** na kształcenie ogólne) dają imponującą sumę **20 mln złotych**.

Stypendia uczniowskie 2016-2023

- Prymus Pomorza i Kujaw
- Humanisci na start!
- Prymus Zawodu Kujaw i Pomorza
- skorzystało z nich 374 uczniów grudziądzkich szkół

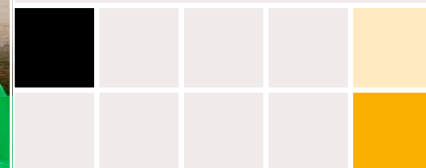
Inwestycją finansowaną w ramach RPO była też adaptacja dawnego budynku gimnazjum przy ul. Paderewskiego 10 na filię Przedszkola Miejskiego Tarpno, co znacznie poprawia sytuację w dziedzinie opieki przedszkolnej w północnej części miasta. Wartość wsparcia to **1,5 mln złotych**. Łączne wsparcie dla wszystkich grudziądzkich projektów w dziedzinie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym i młodszym, inwestycyjnych i „miękkich”, to **13 mln złotych**.

Rekreacja

Spragnieni wypoczynku nad wodą mogą już korzystać ze strzeżonego kąpieliska i zrewitalizowanej **plaży nad jeziorem Tarpno** (na zdjęciu).

Do dyspozycji plażowiczów są przebieralnie, toalety, wypożyczalnia sprzętu wodnego, rowerów i leżaków, miejsca, gdzie można rozpałcić ognisko, boisko do piłki siatkowej, a także plac zabaw dla dzieci.

Nad Jeziorem Rudnickim powstaje nowa **stanica żeglarska** (na zdjęciu) – nowoczesny i funkcjonalny obiekt w miejscu poprzednich skromnych zabudowań. Poza hangarami na sprzęt, kawiarnią i parkingiem znajdują się tu sala konferencyjna i kuchnia.

Siłą rozwoju regionu są jego mieszkańcy: ich wiedza, umiejętności i aktywność. W Kujawsko-Pomorskiem stawiamy na edukację. Finansowo wspieramy instytucje i dobre inicjatywy oraz młodych ludzi, którzy w zdobywaniu wiedzy upatrują szansy na rozwój osobisty i samorealizację. Działania samorządu w tej dziedzinie mają wpływ na rzeczywistość wszystkich placówek oświatowych w regionie. Zależy nam, by dzieci i młodzież mieli warunki ku temu, by w pełni wykorzystać swój potencjał, dlatego uczniom wszystkich typów szkół każdego roku przyznajemy marszałkowskie stypendia do **5 tys. zł rocznie**. Dotychczas tego typu wsparciem objęliśmy blisko 12 tysięcy młodych ludzi. Łączna wartość wypłaconych uczniom stypendiów wyniosła **33,5 mln zł**.

Najbardziej utalentowani uczniowie otrzymują stypendia w ramach trzech programów edukacyjnych:

- Prymus Pomorza i Kujaw,
- Humanisci na start!,
- Prymus Zawodu Kujaw i Pomorza.

Kujawsko-Pomorska Szkoła Internetowa

Działalność e-Szkoły rozpoczęliśmy w związku z niezbędnym ze względów epidemiologicznych zamknięciem placówek oświatowych. W 2022 roku uruchomiona została jej ukraińska część, pomagająca ukraińskim dzieciom, młodzieży, a także dorosłym kontynuować lub rozpocząć kształcenie w polskiej rzeczywistości oświatowej. Marszałkowska szkoła internetowa dwukrotnie otrzymała nagrodę w konkursie Innowacyjny Samorząd (2022 i 2023 rok).

Samorząd województwa jest organem prowadzącym dla trzynastu placówek edukacyjnych, które systematycznie rozbudowujemy i wspieramy w rozwoju ich działalności. Są to: kujawsko-pomorskie centra edukacji nauczycieli w Bydgoszczy, Toruniu i Włocławku, szkoły medyczno-społeczne w Toruniu i Inowrocławiu, centrum kształcenia zawodowego w Bydgoszczy, biblioteki pedagogiczne w Bydgoszczy i Toruniu, a także specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze i zespoły szkół specjalnych w Bydgoszczy, Toruniu i Ciechocinku.

Dużą wagę przykładamy do rozwoju i modernizacji szkolnictwa zawodowego. Dzięki środkom unijnym warsztaty i pracownie kształcenia praktycznego w całym regionie zyskały nowoczesne wyposażenie, a uczniowie i nauczyciele uczestniczyli w specjalistycznych kursach i szkoleniach.

REGION: KULTURA I ZABYTKI

Polityka samorządu województwa w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego to tysiące odrestaurowanych zabytków, wsparcie finansowe dla ważnych imprez kulturalnych oraz modernizacja i rozwój wojewódzkich jednostek kultury.

Muzeum Archeologiczne w Biskupinie (na zdjęciu) to jeden z największych rezerwatów archeologicznych w Europie (zlokalizowany na obszarze prawie 40 hektarów), na jego terenie można znaleźć bogate ślady osadnictwa od epoki kamienia aż do wczesnego średniowiecza, w tym pozostałości wyjątkowo dobrze zachowanej osady obronnej z przełomu epok brązu i żelaza zwanej „Polskimi Pompejami”. Ze wsparciem samorządu województwa rezerwat sukcesywnie realizuje projekty umożliwiające rekonstrukcję i stylizację kolejnych obiektów.

Efekty naszego wieloletniego i unikalnego w skali kraju marszałkowskiego programu ochrony zabytków widać w całym regionie. Szczególne miejsce zajmują w nim obiekty położone w niewielkich miejscowościach. Środki w wysokości blisko **91 mln złotych** pozwolą na realizację ponad **1,6 tys. projektów**. Wśród dofinansowanych zadań znalazły się m.in. prace konserwatorskie i restauratorskie w kościołach, kompleksach pałacowo-dworskich, kamienicach i budynkach oraz zabytkowych gmachach instytucji wpisanych do rejestru zabytków.

Trwają przygotowania do remontu konserwatorskiego **zespołu pałacowo-parkowego w podtoruńskiej Nawrze**, w którym będzie miało swoje miejsce Muzeum Ziemiaństwa i Wsi. Klasycystyczny pałac w Nawrze został zbudowany w latach 1798–1805 dla Konstantego Kruszyńskiego, a następnie przebudowany na potrzeby rodziny Szczanieckich. W czasie II wojny światowej został zdewastowany przez Niemców. Misję odrestaurowania parku i pałacu w Nawrze, przekazanego przez rodzinę Szczanieckich samorządowi województwa, powierzyliśmy Kujawsko-Pomorskiemu Centrum Dziedzictwa.

REGION: KULTURA I ZABYTKI

Z dumą wspieramy ambitne projekty naszych flagowych instytucji – bydgoska filharmonia zyska dodatkowy budynek z salą koncertową z widownią na co najmniej 350 miejsc, a **Opera Nova** (na zdjęciu) jest rozbudowywana o czwarty krąg z salą kameralną, przestrzenią wystawienniczą i salą kinową.

Samorząd województwa jest organem prowadzącym dla **Filharmonii Pomorskiej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Bydgoszczy** (na zdjęciu), Galerii i Ośrodka Plastycznej Twórczości Dziecka w Toruniu, Galerii Sztuki Wozownia w Toruniu, Muzeum Archeologicznego w Biskupinie, Muzeum Etnograficznego im. prof. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej w Toruniu, Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, **Opery Nova w Bydgoszczy**, **Ośrodka Chopinowskiego w Szafarni** (na zdjęciu), Pałacu Lubostron w Lubostroniu, Teatru im. Wilama Horzycy w Toruniu, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu, Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Witolda Betzy w Bydgoszczy, Wojewódzkiego Ośrodka Animacji Kultury w Toruniu, Kujawsko-Pomorskiego Centrum Kultury w Bydgoszczy, Kujawsko-Pomorskiego Teatru Muzycznego w Toruniu i Kujawsko-Pomorskiego Centrum Dziedzictwa w Toruniu.

REGION: ZDROWIE

Publiczna służba zdrowia od lat pozostaje na wysokim miejscu na liście priorytetów samorządu województwa. Stale trzymamy tu rękę na pulsie, co oznacza, że ze wsparcia modernizacyjnego korzystają placówki w całym regionie – zarówno najważniejsze lecznice wojewódzkie, jak i szpitale powiatowe. Jako sztandarowe inwestycje ostatnich lat należy wymienić zakończoną już budowę nowego kompleksu **Wojewódzkiego Szpitala Zespołonego w Toruniu** (na zdjęciu), rozbudowę regionalnego **Centrum Pulmonologii** (na zdjęciu) i trwającą budowę nowego Szpitala im. Popiełuszki we Włocławku. Stale modernizowane są marszałkowskie **Centrum Onkologii** (na zdjęciu) i Wojewódzki Szpital Dziecięcy – z tych dwóch placówek jesteśmy szczególnie dumni, bo rok po roku są oceniane jako najlepsze szpitale w kraju.

Marszałkowskie programy profilaktyczne w liczbach:

- **17 113** badań kolonoskopowych w kierunku wykrywania raka jelita grubego (2018-2022)
- **9 477** szczepień przeciwko pneumokokom (2016-2022)
- **9 163** badań diagnostycznych krwi i szczepień przeciw WZB B i C (2021-2022)
- **6 972** badań przesiewowych w kierunku tętniaka aorty brzusznej (2012-2022)
- **3 481** osób objętych programem profilaktyki upadków dla seniorów (2018-2022)
- **4 738** badań tomografii komputerowej klatki piersiowej w kierunku wykrywania i zapobiegania raka płuca (2020-2022)

Warto podkreślić, że w czasie pandemii Covid-19 samorząd województwa wsparł wszystkie szpitale w województwie w niezbędnych inwestycjach zakupowych i modernizacyjnych. Dobrym przykładem tego rodzaju zaangażowania jest Regionalny Szpital Specjalistyczny w Grudziądzu, w którym zbudowano centralną sterylizatornię, a oddział anestezjologii i intensywnej terapii został powiększony o 20 nowoczesnie wyposażonych stanowisk. W ramach dedykowanego pakietu antycovidowego otrzymał też dwie w pełni wyposażone karetki transportowe, 13 respiratorów, 10 defibrylatorów, aparaturę do pozaustrojowego natleniania krwi, aparat do automatycznej reanimacji, przenośny aparat do kardiologicznego USG, wideobronchoskop oraz środki ochrony osobistej i urządzenia do dezynfekcji.

Placówki medyczne samorządu województwa

- Centrum Onkologii im. prof. Franciszka Łukaszczyka w Bydgoszczy
- Kujawsko-Pomorskie Centrum Pulmonologii w Bydgoszczy
- Sanatorium Uzdrawiskowe „Przy Tężni” im. dra Józefa Krzywińskiego w Inowrocławiu
- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Błogostawionego Księdza Jerzego Popiełuszki we Włocławku
- Wojewódzka Przychodnia Zdrowia Psychicznego w Bydgoszczy
- Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Bydgoszczy
- Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Bydgoszczy
- Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Toruniu
- Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy we Włocławku
- Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Toruniu
- **Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych im. dra Józefa Bednarza w Świeciu** (na zdjęciu)
- **Wojewódzki Szpital Dziecięcy im. J. Brudzińskiego w Bydgoszczy** (na zdjęciu)
- Wojewódzki Szpital Obserwacyjno-Zakaźny im. T. Browicza w Bydgoszczy
- Wojewódzki Szpital Zespolony im. L. Rydygiera w Toruniu

REGION: WIEŚ

Kujawsko-pomorska wieś z roku na rok staje się coraz lepszym miejscem do życia, pracy i uprawiania biznesu. Przemiany widoczne są w niemal wszystkich dziedzinach – od rolnictwa po rozwiązania w sferze polityki społecznej.

Pieniądze z budżetu województwa trafiają od lat również na prowadzone przez samorządy gminne modernizacje dróg dojazdowych do gruntów rolnych. Finansowane w ten sposób przedsięwzięcia polegają na położeniu twardej lub utwardzonej nawierzchni w wybranej przez lokalne władze technologii, budowie zjazdów i odwodnieniu drogi. Dotychczas utwardzono w ten sposób **2 309 kilometrów dróg**, nakłady wyniosły **123 mln zł**.

Lwią część projektów dotyczących wsi i dokonujących się na niej przemian stanowią zadania realizowane z udziałem lokalnych grup działania i mechanizmu rozwoju zarządzanego przez lokalną społeczność. Przedsiębiorcy chętnie sięgają po środki na rozpoczęcie i rozwinięcie prowadzonej działalności. W ubiegłym roku wręczona została dotacja dla tysięcznego biznesowego beneficjenta. Dzięki wsparciu Unii Europejskiej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich powstała między innymi w Unistawiu w powiecie chełmińskim, prężnie działająca na rynku krajowym i europejskim **firma wnątrzarska SteelWoodBe** (na zdjęciu właściciel przedsiębiorstwa Leszek Szydłowski).

Na wsiach znajdziemy coraz więcej miejsc służących wypoczynkowi i rekreacji. Wiele zrealizowanych w ostatnich latach inwestycji dotyczyło rewitalizacji wiejskich centrów, przebudowy i wyposażenia obiektów pełniących funkcje kulturalne oraz modernizacji miejsc do uprawiania sportu.

Samorząd województwa wspiera także działalność spółek wodnych, będących jednymi z najstarszych organizacji rolniczych w Polsce. W regionie działa ponad **100 spółek wodnych**. Na renowację obiektów i urządzeń melioracyjnych przekazaliśmy dotychczas łącznie blisko **10 mln zł**.

Środki unijne przyznane dotąd na inwestycje w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej na terenach wiejskich pozwolą na wybudowanie lub przebudowę łącznie ponad **250 kilometrów sieci kanalizacyjnych** oraz blisko **140 kilometrów systemów zaopatrzenia w wodę**. Wybudowano także blisko **3 tysiące przydomowych oczyszczalni ścieków**, zbudowano lub przebudowano **16 ujęć wody** i **60 stacji uzdatniania wody**.

Seniorzy stanowią ponad 26 procent społeczeństwa i nic dziwnego, że tej grupie dedykujemy specjalnie dla niej przygotowane rozwiązania i propozycje. Samorząd województwa kujawsko-pomorskiego prowadzi starannie zaplanowaną politykę senioralną, odpowiadającą na potrzeby i oczekiwania osób starszych. Podobnie jak pozostałe grupy wiekowe, także ta jest bardzo zróżnicowana, dlatego adresowane do nich działania muszą to uwzględniać. Wachlarz działań realizowanych przez nasze instytucje oraz przez finansowane za pomocą marszałkowskich grantów organizacje pozarządowe jest szeroki – od ofert twórczego spędzania wolnego czasu po oferty pomocowe i opiekuńcze.

Inne zdające egzamin rozwiązania to domy pobytu (powstało ich **50**) i kluby seniora (mamy ich w całym regionie **350**).

Najbardziej znaną i dobrze sprawdzającą się formą wsparcia senioralnego jest nasz opiekuńczo-ratunkowy system teleopieki domowej, którym obejmujemy **3 tysiące osób**. System tworzą monitorujące funkcje życiowe mobilne urządzenia do szybkiego przywoływania pomocy („bransoletki życia”) oraz centrum operacyjne, w którym pracują wysoko wykwalifikowani ratownicy medyczni.

REGION: SPORT

Od 2014 roku do najlepszych zawodników (w ramach programu stypendialnego) trafiło **5 mln zł**. Wielu naszych stypendystów sięga po medale igrzysk olimpijskich czy mistrzostw świata. Do tego grona należą m.in. Iga Baumgart-Witan (lekkoatletyka, mistrzyni olimpijska z Tokio), Michał Kwiatkowski (kolarstwo, mistrz świata), Helena Wiśniewska (kajakarstwo, brązowy medal IO w Tokio) oraz Katarzyna Zillmann i Marta Wieliczko (wioślarstwo, srebrne medalistki z Tokio). Co roku finansowe gratyfikacje odbiera około 300 zawodników, którzy zdobyli złote medale mistrzostw Polski w kategoriach młodzieżowych oraz medaliści mistrzostw świata, Europy, igrzysk olimpijskich i paraolimpijskich.

Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego dofinansowuje rozwój sportu i rekreacji wielopłaszczyznowo. Nasze wsparcie obejmuje m.in. realizację programów sportu powszechnego, organizację imprez sportowych, rozbudowę infrastruktury sportowej oraz przyznawanie stypendiów i nagród sportowych.

Corocznie wspieramy także budowę małej infrastruktury sportowej i przyszkolnych sal gimnastycznych. Dofinansowanie zadań o charakterze sportowo-rekreacyjnym, w ramach których powstały **173 nowe obiekty**, wyniosło ponad **4,5 mln zł**. Ponadto od 2019 roku udzieliłmy wsparcia do budowy **16 przyszkolnych hal i sal sportowych** na łączną kwotę prawie **12 mln zł**.

Marszałkowski programy sportowe:

- Umieć pływać
- Kujawsko-pomorskie szkółki kolarskie
- Lekkoatletyka dla każdego

Modernizujemy i rozbudowujemy sieć kujawsko-pomorskich dróg. Kompleksowe modernizacje ważnych ciągów komunikacyjnych, budowa obwodnic, remonty nawierzchni i przebudowy skrzyżowań oraz uruchomienie przeprawy promowej przez Wisłę – to zadania, które poprawiają bezpieczeństwo, płynność ruchu i komfort jazdy na drogach w regionie. Wśród największych inwestycji drogowych ostatnich lat są: warta ponad **100 mln zł** gruntowna modernizacja drogi wojewódzkiej nr 559 łączącej Lipno z granicą województwa i zadanie na DW 548 Stolno-Wąbrzeźno (o wartości **177 mln zł**).

Sukcesywnie powiększamy także pulę środków w naszym regionalnym programie budowy obwodnic. Obejmuje on czternaście odcinków o łącznej długości około 70 km. Jego realizacja w najbliższych latach pochłonie około miliarda złotych. W tym roku, oprócz kontynuowania prac budowlanych w Lubrańcu oraz opracowania dokumentacji dla innych zadań, planowane jest zlecenie prac budowlanych dla drugiego etapu obwodnicy Mogilna. Środki na realizację inwestycji pochodzą z Unii Europejskiej oraz z budżetów samorządu województwa i samorządów lokalnych.

Zbudowaliśmy już obwodnice:

- Brodnicy (I etap)
- Chełmna
- Janikowa (powiat inowrocławski, poza drogą wojewódzką)
- Mogilna (I etap)
- Mroczy (powiat nakielski)
- Nakła nad Notecią
- Pakości (powiat inowrocławski, poza ciągiem drogi wojewódzkiej)
- Płazowa (powiat tucholski)

Lista obwodnic miast i miejscowości, które wybudujemy w najbliższych latach:

- Lubraniec (powiat włocławski)
- Rypin
- Brodnica
- Tuchola
- Więcbork (powiat sępoleński)
- Lisewo (powiat chełmiński)
- Białe Błota (powiat bydgoski)
- Radzyń Chełmiński (powiat grudziądzki)
- Łysomice (powiat toruński)
- Chełmża (powiat toruński)
- Sępólno Krajeńskie
- Golub-Dobrzyń
- Mogilno - II etap
- Trląg (powiat inowrocławski)

REGION: KOLEJ

Samorząd województwa konsekwentnie rozwija i unowocześnia transport kolejowy. Kupujemy zeroemisyjne, klimatyzowane, dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, nowoczesne, elektryczne zespoły trakcyjne (w latach 2014-2023 łącznie **18** takich pociągów); rewitalizujemy linie kolejowe i dworce. Przykładem tych ostatnich inwestycji jest rewitalizacja **dworca w Tucholi** (na zdjęciu).

Zrewitalizowana linia Toruń-Chełmża

- wartość inwestycji: 180 mln zł
- 20 km nowych torów
- modernizacja 2 przystanków
- 2 nowe przystanki
- 1 przystanek przeniesiony

Samorząd województwa utrzymuje pasażerskie kolejowe połączenia regionalne kosztem **171 mln zł rocznie** i płaci **28 mln zł rocznie** za dostęp do infrastruktury kolejowej – łącznie wydajemy na ten cel blisko **200 mln zł**.

Pomoc w doposażaniu straży pożarnych i policji, wsparcie dla wodnego ochotniczego pogotowia ratunkowego oraz działalność Kujawsko-Pomorskiego Stowarzyszenia Samorządowego Salutaris (więcej o stowarzyszeniu na kolejnej stronie) to najważniejsze elementy naszej pracy na rzecz bezpieczeństwa na Kujawach i Pomorzu.

Środki unijne umożliwiły w ostatnich latach zakup **84 samochodów ratowniczo-gaśniczych**, które trafiły do jednostek ochotniczych straży pożarnych w całym regionie. Druhowie wyposażeni zostali także w kilkaset sztuk sprzętu niezbędnego do prowadzenia akcji, m.in. w motopompy, narzędzia hydrauliczne, zestawy ratownictwa medycznego, aparaty do ochrony dróg oddechowych, łódzie, sanie do ratownictwa lodowego, wentylatory oddymiające i agregaty prądotwórcze.

Samorząd województwa konsekwentnie wspiera także działania policji, pomagając w zakupach i inwestycjach. W ostatnich latach doposażyliśmy komendy m.in. w nowoczesne motocykle, specjalistyczne radiowozy i samochód terenowy. Do miejskich i powiatowych komend trafiły także **24 samochody osobowe** marki Kia Ceed (do każdej z dziewiętnastu komend co najmniej jeden) oraz **dziewięć specjalistycznych pojazdów** umożliwiających bezpieczny transport psów służbowych.

Corocznie ze środków budżetu województwa trafiają pieniądze na patrolowanie zbiorników wodnych i zapewnianie bezpieczeństwa nad wodą w okresie wakacyjnym. W ramach współpracy zespoły ratownicze zrzeszone w strukturach WOPR, wyposażone w łódzie motorowe, dbają o bezpieczeństwo nad:

- Zalewem Włocławskim
- Zalewem Żur (powiat świecki)
- Zalewem Koronowskim (powiat bydgoski)
- Jeziorem Gopto (powiat inowrocławski)
- jeziorami Pojezierza Brodnickiego
- jeziorami Pojezierza Pałuckiego oraz rzekami:
- Wisłą
- Brdą
- Wdą

REGION: WSPARCIE I POMOC

Z inicjatywy marszałka Piotra Całbeckiego powstało stowarzyszenie Salutaris, powołane w celu organizowania solidarnej pomocy w nadzwyczajnych sytuacjach kryzysowych. Organizacja zrzesza jednostki samorządu terytorialnego, które wspólnie utrzymują wojewódzki Fundusz Solidarnościowy, będący instrumentem szybkiego wsparcia finansowego w sytuacji klęsk żywiołowych i katastrof.

Nasze stowarzyszenie jest pierwszym tego rodzaju podmiotem w kraju. Sprawdziło się, organizując wsparcie dla lokalnych społeczności dotkniętych skutkami nawałnic, które przeszły przez nasz region latem 2017 i podczas pandemii Covid-19, a także ostatnio, angażując się na rzecz pomocy ukraińskim uchodźcom wojennym.

Organizacja skupia obecnie 80 gmin i powiatów oraz samorząd województwa i wciąż jest otwarta na nowych członków.

W ciągu 10 lat działalności udzieliła wsparcia **153 razy**, a łączna wartość przekazanej pomocy przekroczyła **2 mln zł**.

Z pieniędzy, którymi dysponuje Salutaris, korzystają też jednostki ochotniczej straży pożarnej i Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Za pośrednictwem Salutaris zakupiliśmy także węże pożarnicze i komplety ubrań ochronnych dla strażaków z zastępów, które brały udział w szczególnie trudnej akcji gaszenia pożaru nielegalnego składowiska opon w Racinie w powiecie chełmińskim.

Aktywnie współdziałamy także z jednostkami Sił Zbrojnych w regionie: z **Wojskami Obrony Terytorialnej** (na zdjęciu), Wojewódzkim Sztabem Wojskowym w Bydgoszczy, jednostkami NATO w regionie, w tym z 1. Batalionem 7. Pułku Artylerii Polowej Armii Stanów Zjednoczonych i 3. Batalionem 29. Pułku Artylerii Polowej „Pacesetters” oraz ze Stowarzyszeniem Polskich Artylerzystów i jednostkami artylerii w regionie i kraju.

Dzięki realizacji projektu unijnego blisko tysiąc mieszkańców regionu uczestniczyło w kursach zawodowych dla ratowników, sterników motorowodnych i pletwonurków oraz uzyskało certyfikat kwalifikowanej pierwszej pomocy; to umiejętności, które mogą uratować życie nie tylko podczas wypoczynku nad wodą, ale także w codziennych sytuacjach. W ramach zadania **jednostki WOPR** zostały wyposażone w niezbędne sprzęty, w tym w łódź wiosłową, defibrylatory, zestawy fantomów do ćwiczeń resuscytacji krążeniowo-oddechowej, deski do ratowania tonących, liny i rzutki ratownicze. Dofinansowanie dla WOPR-u wyniosło **6,6 mln zł**.

REGION: WARTOŚCI, PATRIOTYZM, HISTORIA

Świadomość własnej historii i pamięć o ludziach, którzy ją tworzyli w mikro- i makroskali, jest niezbędna dla budowania dobrej przyszłości wspólnoty. Dlatego kultywowanie patriotyzmu oraz polityka i edukacja historyczna pozostają priorytetem samorządu województwa. Niezwykle uroczyste uczciliśmy stulecie niepodległości. Z pietyzmem czcimy pamięć o ofiarach tragicznych wydarzeń czasu drugiej wojny światowej, starannie odtwarzamy związki z naszym regionem wybitnych postaci światowego formatu i losy zwykłych mieszkańców tych ziem, świadków naszej historii. Z inicjatywy samorządu województwa powstał w Toruniu **Park Pamięci Ofiar Zbrodni Pomorskiej 1939** (na zdjęciu) ze stanowiącym jego oś poruszającym w swej wymowie pomnikiem i urną z ziemią z 400 miejsc kaźni w całym regionie.

Za szczególnie ważną w tym kontekście uznajemy edukację historyczną młodzieży. Temu służą m.in. finansowane z budżetu samorządu województwa konkursy wiedzy i konkursy literackie, a także wydawnictwa, w tym wartościowe pozycje naukowe oraz **seria komiksów** (na zdjęciu) z nośnym przekazem popularyzatorskim.

REGION: PARKI KRAJOBRAZOWE

Parki krajobrazowe to bogactwo naszego regionu. Tworzą je wspaniała przyroda z rzadkimi gatunkami roślin i zwierząt, atrakcyjne miejsca do uprawiania pieszej i wodnej turystyki, interesujące materialne świadectwa dziedzictwa kulturowego. W Kujawsko-Pomorskiem zapraszamy do dziesięciu parków krajobrazowych. Zachowanie ich unikatowych walorów wspieramy regularnie dzięki środkom samorządu województwa i Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Młodszym i starszym mieszkańcom regionu służą nowoczesnie wyposażone obiekty: wybudowane od podstaw Centrum Czynnej Ochrony Przyrody w Tleniu (Wdecki Park Krajobrazowy), wyremontowany zabytkowy pałac nad Gopłem w Kruszwicy (Nadgoplański Park Tysiąclecia) oraz ośrodek edukacji przyrodniczej w Więcborku (Krajeński Park Krajobrazowy). Na terenie Parku Krajobrazowego Góry Łosiowe, będącego częścią Zespołu Parków nad Dolną Wisłą, trwają prace przy odbudowie dworku, w którym urodził się Ludwik Rydygier. W remontowanym budynku znajdują się ośrodek edukacji ekologicznej i izba pamięci jednego z ojców współczesnej chirurgii, a wokół domu powstanie sad z gatunkami drzew sprzed stu lat. Szereg modernizacji przeprowadzono także w bazach dydaktycznych pozostałych parków.

W Kujawsko-Pomorskiem działa **10 parków** krajobrazowych, dla których samorząd województwa jest organem prowadzącym: **Wdecki Park Krajobrazowy** (na zdjęciu obok zajęcia edukacyjne w tym parku), Brodnicki Park Krajobrazowy, Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy, Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy, Krajeński Park Krajobrazowy, Nadgoplański Park Tysiąclecia, Tucholski Park Krajobrazowy, Zespół Parków Krajobrazowych nad Dolną Wisłą (dawna nazwa Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego), w skład którego wchodzi trzy parki: Chełmiński Park Krajobrazowy, Nadwiślański Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Góry Łosiowe.

REGION: NASZA POMOC JEST UKRAINIE WCIĄŻ POTRZEBNA

Samorząd województwa kujawsko-pomorskiego od początku rosyjskiej agresji na Ukrainę wspiera społeczności lokalne i regionalne w tym kraju oraz przebywających na terenie naszego regionu ukraińskich uchodźców wojennych. Na pomoc Ukraińcom wydaliśmy w 2022 roku z budżetu województwa **7 milionów złotych** (i dodatkowo **27,8 mln zł** z naszego Regionalnego Programu Operacyjnego), w 2023 roku ponad **5 milionów złotych**.

Zaangażowaliśmy się m.in. w organizację transportów humanitarnych na Ukrainę. W **63 konwojach** tego rodzaju wystaliśmy już za wschodnią granicę materiały opatrunkowe, leki, śpiwory, odzież, żywność i agregaty prądotwórcze. Na potrzeby obsługi dystrybucji pomocy rzeczowej, której część pochodzi ze zbiórek w innych krajach Europy, stworzyliśmy trzy magazyny darów.

W naszym województwie znaleźli schronienie niepełnosprawni intelektualnie, podopieczni ewakuowanego w związku z działaniami wojennymi domu opieki w Chmielnickim. W budynku dawnego szpitala psychiatrycznego w Toruniu funkcjonuje ośrodek, w którym osoby te mieszkają w godnych warunkach i otrzymują właściwą dla ich stanu zdrowia opiekę, terapie i rehabilitację.

REGION: NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ

Dzięki aktywności marszałka Piotra Całbeckiego Kujawsko-Pomorskie jest rozpoznawalne w Europie. Gospodarz naszego województwa zasiada w Europejskim Komitecie Regionów, który jest ważną instytucją doradczą gremiów sprawczych Unii Europejskiej. Właśnie dla Komitetu Regionów przygotował jako sprawozdawca opinię w sprawie bezpieczeństwa żywnościowego i zwiększenia odporności systemów żywnościowych naszego kontynentu, a wcześniej opinię w sprawie adekwatności kluczowych aktów prawa europejskiego w dziedzinie ochrony wód. W obu tych kwestiach wielokrotnie zabierał głos, opowiadając się za zrównoważonym rozwojem uwzględniającym kwestie ochrony środowiska, za zachowaniem bioróżnorodności i wzmocnieniem rolnictwa ekologicznego, za wzmocnieniem i promocją lokalnych systemów żywnościowych, a także przeciw nadmiernej chemizacji rolnictwa. Realizacja tych postulatów przez Radę Europejską i Komisję Europejską jest szansą dla rozwoju społeczno-gospodarczego naszego województwa.

Potwierdzeniem, że ten głos jest w Brukseli słyszalny było wyjazdowe posiedzenie Komisji Zasobów Naturalnych (NAT) w Europejskim Komitecie Regionów, które odbyło się na początku czerwca 2023 w Toruniu. Najnowszym sukcesem regionu na tym polu jest wyznaczenie gospodarza naszego województwa do prac nad jednym z kluczowych dokumentów dotyczących przyszłości europejskiego rolnictwa – opinii Komitetu Regionów na temat wspólnej polityki rolnej Unii Europejskiej w najbliższych latach.

Polem naszej europejskiej aktywności jest też polityka społeczna. Nasz region był pierwszym w Europie Środkowo-Wschodniej, który przystąpił do Deklaracji Weneckiej, której sygnatariuszami są, w liczbie dwustu, samorządy miejskie i regionalne na całym świecie, respektujące zasadę zrównoważonego rozwoju w dziedzinie szeroko rozumianej polityki społecznej i prorodzinnej. Teleopieka domowa, sztandarowy projekt społeczny samorządu województwa kujawsko-pomorskiego, to jeden z cieszących się dużym zainteresowaniem kierunków w usługach opiekuńczych. Naszymi doświadczeniami w tej dziedzinie dzielimy się z partnerami z siedmiu krajów Unii Europejskiej w międzynarodowym programie „Teleopieka dla starzejącej się Europy” (CARES).

REGION: INSTYTUCJE SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

Działające w Kujawsko-Pomorskiem instytucje trzeciego sektora to ważni partnerzy samorządowych władz województwa w niemal każdym obszarze życia społecznego i gospodarczego – od świadczonych mieszkańcom usług społecznych przez organizację wydarzeń kulturalnych po upowszechnianie aktywnej rekreacji. Tylko w 2023 roku samorząd województwa podzielił między organizacje pozarządowe granty o łącznej wartości **8 mln zł**.

Wśród instytucji społeczeństwa obywatelskiego szczególnie miejsce zajmują lokalne grupy działania (LGD), partnerstwa tworzone przez samorządy lokalne, stowarzyszenia i fundacje oraz aktywnych obywatelsko mieszkańców w całym regionie. Samorząd województwa, powierzając im środki i narzędzia, które pozwalają z nich mądrze korzystać, stworzył regionalny marszałkowski budżet obywatelski, przeznaczony m.in. na lokalne projekty aktywizujące mieszkańców oraz dotacje dla mikroprzedsiębiorców. W perspektywie 2014-2020 w ramach mechanizmu Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) lokalne grupy działania miały do dyspozycji blisko pół miliarda złotych. Jesteśmy jedynym polskim regionem, który zastosował instrument RLKS zarówno na terenach wiejskich, jak i w miastach.

Z satysfakcją wyróżniamy i wspieramy także mniejsze organizacje pozarządowe, te opierające się przede wszystkim na wolontariacie, których interesujące, nowatorskie działania mogą być inspiracją dla innych ngo-sów.

REGION: GOSPODARKA

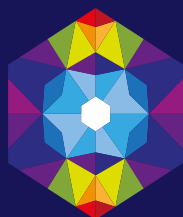
We wsparcie przedsiębiorczości – samych przedsiębiorstw oraz adresowanych do nich działań instytucji otoczenia biznesu – zainwestowaliśmy co czwartą złotówkę naszego programu regionalnego 2014-2023 (26 proc.). Zgodnie z zasadami unijnej polityki spójności tej perspektywy przedsiębiorcy mogli liczyć przede wszystkim na pożyczki i poręczenia kredytowe. Dotacje zarezerwowane były głównie dla inwestujących w badania, rozwój i wdrożenia oraz przedsiębiorców działających lub startujących w biznesie na terenach wiejskich.

Samorząd województwa wspiera przedsiębiorstwa na wszystkich etapach rozwoju - od pomysłu na firmę po zdobywanie rynków zagranicznych. Oferujemy konkretną pomoc: dofinansowanie, pożyczki, wsparcie eksperckie.

Wsparcie dla biznesu

- innowacje i transfer wiedzy do gospodarki: 139 projektów z dofinansowaniem unijnym 416 mln zł
- w obszarze przedsiębiorczości zrealizowano 301 projektów o wartości wkładu UE 1,2 mld zł
- pożyczki: 2 900 umów na 765 mln zł łącznie
- dotacje: 9 300 umów na 258 mln zł łącznie
- dotacje na biznes na wsi: 1 400 umów na łącznie 116 mln zł
- poręczenia kredytowe: 11 200 umów na łącznie 890 mln zł

**kujawsko-
pomorskie**

konstelacje
dobrych miejsc

KUJAWSKO-POMORSKIE TRAVEL

UWAGA KONKURS!

Do wygrania 10 voucherów turystycznych o wartości **3 000 złotych** każdy.
Szczegóły na razemdlaregionu.kujawsko-pomorskie.pl

Urząd Marszałkowski
Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Wydawca:

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Kontakt:

Urząd Marszałkowski
Województwa
Kujawsko-Pomorskiego
87-100 Toruń, pl. Teatralny 2
www.kujawsko-pomorskie.pl

Opracowanie:

Biuro Prasowe Urzędu
Marszałkowskiego
Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Autorami wykorzystanych w publikacji zdjęć są: Tomasz Czachorowski, eventphoto.com.pl; Andrzej Goiński, Filip Kowalkowski, Mikołaj Kuras, Tymon Markowski, Daniel Pach, Łukasz Piecyk, Paweł Skraba, Szymon Zdziebło, tarantoga.pl. Wykorzystano również fotografie z archiwów samorządów gminnych i powiatowych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego oraz beneficjentów projektów unijnych.

Fundusze Europejskie
dla Kujaw i Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego